O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA’LIMI VAZIRLIGI

KATTAQO‘RG‘ON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

Ro‘yxatga olindi:
№_____
2025 yil “22 dekabr

“TASDIQLAYMAN”
KDPI Rektori
_____ Sh.R.Urakov
2025 yil “22” dekabr

60410600– Bank ishi va audit bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha bitiruvchilarning umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi uchun

DASTUR VA BAHOLASH MEZONLARI

Kattaqo‘rg‘on – 2025

Mazkur dastur O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2009-yil 22-maydagi 160-sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan O‘zbekiston Respublikasi “Oliy ta‘lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to‘g‘risida”gi Nizomga ko‘ra va Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligining 2022 yil 9 -sentabrdagi 302-sonli buyrug‘i bilan tasdiqlangan 60410600– Bank ishi va audit bakalavr ta’lim yo‘nalishining malaka talabi va o‘quv rejasi asosida ishlab chiqildi.

TUZUVCHILAR:

1. O.N.Xaitov. Raqamli texnologiyalar va iqtisodiyot kaferasi dotsenti, iqtisod fanlari bo’yicha falsafa doktori.
2. L.Sh.Kuldoshev. Raqamli texnologiyalar va iqtisodiyot kaferasi assistenti.
3. N.Z.Ibragimova. Raqamli texnologiyalar va iqtisodiyot kaferasi assistenti.
4. N.Azizova. Raqamli texnologiyalar va iqtisodiyot kaferasi assistenti.

TAQRIZCHILAR:

1. B.S Boltayevich. Samarqand davlat universiteti“Inson resurslarini boshqarish kafedrasi iqtisod fanlari bo’yicha falsafa doktori, dotsent.
2. S.Qurbonov. Samarqand davlat universiteti“Inson resurslarini boshqarish kafedrasi iqtisod fanlari bo’yicha falsafa doktori, dotsent.

Mazkur dastur “ Raqamli texnologiyalar va iqtisodiyot ” kafedrasi Kengashining 2025 yil _____ -sonli yig‘ilishida muhokama qilingan va tasdiqlashga tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: **dots. Sh.K.Daliyev**

Mazkur dastur “Aniq va tabiiy fanlar” fakulteti Kengashining 2025 yil _____ -sonli yig‘ilishida muhokama qilingan va tasdiqlashga tavsiya etilgan.

Kengash raisi: **S.Rajabov**

KIRISH

60410600 –Bank ishi va audit yo‘nalishi bo‘yicha bakalavrlar tayyorlovchi oliy ta’limning o‘quv reja va fan dasturi asosida amalga oshiriladi, uning nazariy va amaliy mashg‘ulotlarini to‘liq o‘zlashtirgan, yakuniy davlat attestatsiyasidan muvaffaqiyatli o‘tgan shaxsga “bakalavr” malakasi (darajasi) hamda oliy ma’lumot to‘g‘risidagi davlat namunasidagi rasmiy hujjat(lar) beriladi.

60410600 –Bank ishi va audit yo‘nalishi bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi uchun dastur ta’lim yo‘nalishi o‘quv rejasidagi 5 ta fan asosida shakllantirilgan. Bu fanlar o‘z negizida qamrab olingan mazmun quyida batafsil bayon etiladi.

1) Iqtisodiyot nazariyasi fani bo‘yicha:

Iqtisodiyot tushunchasi va uning bosh masalasi. Ehtiyoj haqida. Iqtisodiyot nazariyasi fanining predmeti. Iqtisodiyot nazariyasini o’rganish usullari. Ishlab chiqarish omillari. Kapital tushunchasi va uning tarkibi. Mulkchilikning mohiyati va uning turli shakllari hamda iqtisodiy mazmunini. Xususiylashtirishning usullari. Bozor tushunchasining ta’rifi. Bozor iqtisodiyotining mazmuni va asosiy belgilari. Bozor infratuzilmasi. Iqtisodiyotni modernizasiyalash va isloh etishning asosiy ustuvor vazifalari. Bozor iqtisodiyotiga o’tishning jahon tajribasida sinalgan asosiy yo’llari. Raqobatning mohiyati va maqsadi. Raqobat shakllari. Monopoliyaga qarshi siyosat va monopoliyaga qarshi qonunchilik. Monopoliyaga qarshi siyosat va monopoliyaga qarshi qonunchilikning mohiyati. Narxning iqtisodiy mazmunini uning vazifalari. «Tadbirkorlik faoliyati» va «biznes» tushunchalarini mazmuni. Tadbirkorlikning rivojlanish shart–sharoitlari. Tadbirkorlikning shakllarini va ularning xususiyatlari. Tadbirkorlik kapitali va tarkibiy tuzilishi. Ishlab chiqarish sarf-xarajatlarining mohiyati va tarkibi. O’rtacha doimiy, o’zgaruvchi va umumiy xarajatlarning mazmuni. Foydaning mazmunini va manbai. Ish haqining turlicha nazariyalarini tahlili. Agrar munosabatlarning mazmunini, iqtisodiy munosabatlarda tutgan o’rnini va xususiyatlari. Yerga egalik» va «yerdan foydalanish» tushunchalarini izohi va yer rentasi nazariyalarining umumiy tomonlari va tub farqlari mohiyati. Makpoiqtisodiy ko’pcatkichlap va ularning milliy iqtisodiyotda roli. Sof iqtisodiy farovonlik ko’rsatkichining mohiyati hamda hisoblash tartibi. Yalpi talab va yalpi taklifni tahlil qilish. Yalpi talab va yalpi taklif muvozanatining ahamiyati. Iste’mol, jamg’arma va investisiyalarning iqtisodiy mazmunini. Iqtisodiy o’sishning ekstensiv va intensiv turlari. Sof ekstensiv yoki sof intensiv iqtisodiy o’sish turlari. Milliy iqtisodiyotning muvozanatlik darajasiga erishishda xususiy mutanosibliklarning roli. Iqtisodiy sikl asosiy turlariga tavsifi va muhim belgilari. Ishsizlikning ijtimoiy va iqtisodiy oqibatlarini mohiyati. Soliqlarning iqtisodiy mohiyati va uning turlarini, asosiy vazifalari. Moliyaning iqtisodiy mazmuni va uning iqtisodiy vazifalarini bayoni. Pul muomalasining mazmuni. Davlat asosiy iqtisodiy vazifalari va ularning qisqacha tavsifi. Hozirgi davrda jahon iqtisodiy rivojining eng muhim o’ziga xos xususiyati.

Jahon xo'jaligining milliy iqtisodiyotga ta'siri. Iqtisodiy hayotning baynalminallashuvi jarayonining mohiyati. Xalqaro iqtisodiy integrasiya va uning shakllari. Ichki va tashqi savdo. Xalqaro valyuta tizimi.

2) Iqtisodiy tahlil va audit fani bo'yicha:

Iqtisodiy tahlil, rentabellik tahlili, balans tahlili, moliyaviy ko'rsatkichlar, aktivlar va passivlar, soliq tahlili, kredit tahlili, qarzlar va majburiyatlar, tahliliy metodlar, iqtisodiy prognozlash, tizimli tahlil, iqtisodiy samaradorlik, investitsion tahlil, strategik tahlil, likvidlik, faoliyat samaradorligi, risklarni tahlil qilish, tahlil asboblari, statistik tahlil, jarayonlar tahlili, hisob-kitoblar tahlili, moliyaviy risklar, tahlil qilish metodologiyasi, eksport-import tahlili, ijtimoiy tahlil, bozor tahlili, iqtisodiy barqarorlik, audit tekshiruvi. Iqtisodiy tahlil modelini qurish, rentabellik va samaradorlikni tahlil qilish, aktiv va passivlar tahlili modeli, portfelni tahlil qilish, regressiya tahlili modeli, soliq va moliyaviy tahlil modelari, tahlil metodlari, iqtisodiy prognozlash metodologiyasi, iqtisodiy xavf va risklarni boshqarish modeli, qimmatli qog'ozlar tahlili, moliyaviy tahlil metodologiyasi, iqtisodiy samaradorlikni oshirish modelari, mehnat resurslari tahlili, bozor tahlili va baholash, soliq optimallashtirish modeli, faoliyatning rentabellik nazariyasi, iqtisodiy risklarni kamaytirish, auditning asosiy usullari, ichki auditning metodologiyasi. Moliyaviy tahlil, investitsion tahlil, rentabellik ko'rsatkichlari, iqtisodiy qarorlar, strategik tahlil, soliq hisoboti, foyda va zarar hisobi, likvidlik tahlili, ko'rsatkichlarni baholash, bozor holati tahlili, soliq rejimi, tahlil usullari, risklarni tahlil qilish, iqtisodiy faoliyat tahlili, xarajatlar tahlili, o'sish va rivojlanish tahlili, samaradorlikni o'lchash, korxona auditining metodologiyasi, tahlil va baholash tizimi, tahlil qilish texnikasi, aktivlar va majburiyatlarni tahlil qilish, iqtisodiy indikatorlar, investitsiya tahlili, resurslarni boshqarish, auditorlik yondashuvlari, soliq tahlilining strategiyalari. Aktivlar va passivlar tahlilini optimallashtirish modeli, iqtisodiy tahlil va prognozlash modellari, soliqlarni boshqarish nazariyasi, iqtisodiy risklarni aniqlash va boshqarish modelari, rentabellik va samaradorlikni oshirish nazariyasi, iqtisodiy barqarorlikni tahlil qilish modeli, iqtisodiy tahlil metodologiyasi, statistika va prognozlash metodlari, tahlil qilishning strategik yondashuvlari, investitsiya va moliyaviy tahlil modelini yaratish, bozorni baholash va prognozlash metodologiyasi, tahlil usullarining kombinatsiyasi, soliq tahlilini optimallashtirish, korxona samaradorligini tahlil qilish modeli, auditning xavfga asoslangan metodologiyasi.

3) Inson resurslarini boshqarish fani bo'yicha:

Inson resurslarini boshqarishning asosiy maqsadi nima.Mehnat bozori deganda nimani tushunasiz.Mehnat jamoasi tarkibi qanday elementlardan iborat. Boshqaruv faoliyatining asosiy funksiyalarini sanang.Rag'batlantirishning moddiy shakllariga misol keltiring.Nazorat qanday jarayonning yakuniy bosqichi hisoblanadi.Ish faoliyati sifatini baholashning maqsadi nima. Inson resurslari jamiyat rivojida qanday o'rin tutadi. Innovatsiya nima. Yetakchilik deganda nimani

tushunasiz. Korxonada HR strategiyasini ishlab chiqish jarayoni bosqichlarini ayting. Mehnat bozorida talab va taklif nimalarga bog'liq.Kadrlar ehtiyojini rejalashtirishda qanday usullar qo'llaniladi. Boshqaruv faoliyatining kommunikatsiya elementi nimani anglatadi. Motivatsiya nazariyalaridan biri – Maslou piramidasini tushuntiring. Nazoratning turlari (oldindan, joriy, yakuniy) o'rtasidagi farqni ayting.Xodimlar mehnat unumdorligini baholash mezonlari nimalardan iborat. Inson resurslari va jamiyat taraqqiyoti o'rtasidagi bog'liqlikni izohlang. HR sohasida innovatsion texnologiyalar (ATS, AI, HR-analitikasi) misollarini keltiring. Yetakchilikning demokratik uslubida rahbar qanday xarakterga ega. Karyera rejalashtirishda xodimning rivojlanish yo'nalishlari qanday belgilanadi. Guruhlararo ziddiyatlarni hal etishning bir usulini tushuntiring. Kompetensiya asosida baholashning afzalliklari nimada. Inson resurslarini boshqarishning tashkiliy-ma'muriy usullarini sanang.Ijtimoiy himoya tizimining asosiy vazifalaridan birini tushuntiring. Ijtimoiy himoya shakllari qanday guruhlarga bo'linadi. Rivojlangan davlatlarda kadrlar tayyorlash markazlarining asosiy yo'nalishlari. Inson resurslarini rivojlantirishning strategik maqsadlari nimadan iborat. HR strategiyasini korxona umumiy strategiyasi bilan bog'lash sababi nima. Mehnat bozoridagi raqobat turlari Inson resurslarini boshqarish strategiyasining korxona raqobatbardoshligiga ta'siri haqida tahliliy fikr bildiring. Demografik jarayonlarning mehnat bozoriga uzoq muddatli ta'sirini izohlang. Kadrlar zaxirasini shakllantirishda kompetensiya modeli qanday qo'llaniladi. Boshqaruv faoliyatining "qaror qabul qilish" elementi jarayonini batafsil tushuntiring. Xodimlarni motivatsiyalashda ichki va tashqi omillarning murakkab o'zaro ta'sirini tahlil qiling. Nazorat tizimining samaradorlikka ta'sirini baholash.Ish faoliyatini baholash jarayonida subyektivlikni kamaytirish uchun qanday usullar qo'llash mumkin. Jamiyat taraqqiyotida inson kapitalining o'sish omillarini tahlil qiling. Inson resurslari boshqaruvida innovatsion HR-analitikaning strategik rolini tushuntiring. Tashkilotlarda yetakchilik uslubini tanlashga ta'sir qiluvchi omillarni tahlil qiling. Karyera boshqaruvida lateral, vertikal va diagonal rivojlanish o'rtasidagi farqlarni tahlil qiling. Guruhlararo munosabatlarda ijtimoiy psixologik omillarning roli. 360-darajali baholash tizimini joriy etishdagi asosiy xavf va imkoniyatlar. Inson resurslarini boshqarishning iqtisodiy usullarini qo'llashning samaradorligini asoslang. Ijtimoiy himoya tizimining davlat siyosatidagi o'rni va strategik vazifalari. Yevropa mamlakatlarida ijtimoiy himoya modellari va ularning o'ziga xos jihatlari.Rivojlangan mamlakatlarda HR markazlarini raqamlashtirish trendlarini tahlil qiling. Inson kapitaliga investitsiyalarni oshirishning uzoq muddatli iqtisodiy samarasini asoslang. HR strategik rejalashtirishda tashqi muhit tahlilining (PESTEL) ahamiyati.Mehnat bozorida global raqobatning HR siyosatiga ta'siri haqida ilmiy tahlil bering.

4) Bank ishi fanidan

Tijorat banklarining moliyaviy natijasi. Trast operatsiyalari. Forfeytingning asosiy mohiyati. Yevropa Markaziy banki (YMB) monetar siyosati pul massasi, foiz stavkasi, inflyatsiya, barqarorlik. Masofaviy bank xizmatlari internet-banking, mobil ilova, onlayn xizmatlar. Auditorlik tekshiruvi nazorat, hisobot, mustaqil baholash. To'lov tizimlarini raqamlashtirishning asosiy maqsadi tezlik, qulaylik, shaffoflik, xavfsizlik. Kriptovalyutalar bilan ta'minlangan kredit garov, kripto-aktiv, risk, volatillik. Valyuta kursi ayirboshlash nisbati, talab va taklif.Globallashuv integratsiya, ochiq bozor, xalqaro aloqalar.Raqamli valyuta CBDC markaziy bank, elektron pul, rasmiy to'lov. Valyuta intervensiyasi markaziy bank, bozorga aralashuv, kurs barqarorligi. Xalqaro Valyuta Jamg'arm,asiga bering (XVJ, moliyaviy yordam, barqarorlik) izoh. Banklarning investitsion faoliyati loyihalar, qimmatli qog'ozlar, kapital qo'yilmalar. Tijorat banklarining yangi xizmat turlariga mobil banking, fintech, raqamli kredit. Tijorat banklarining foydalilik ko'rsatkichlarini aniqlashda qaysi indikatorlar (ROA, ROE, foiz marjasi).

Trast xizmatlari mijozlar uchun qanday afzalliklar ishonchlilik, professional boshqaruv. Forfeyting va faktoring o'rtasidagi farq muddati, risk, ishtirokchilar.

Yevropa Markaziy Banki monetar siyosati inflyasiyani boshqarishda qanday rol o'ynaydi? stavka, monetar nazorat, narx barqarorligi. Masofaviy bank xizmatlarida xavfsizlik qanday ta'minlanadi? (shifrlash, identifikatsiya, autentifikatsiya)

Auditorlik jarayonida hujjatlarni tekshirish ketma-ketligi. (reja, yig'ish, tahlil, xulosa) To'lov tizimlarining raqamlashtirilishi bank mijozlariga qanday qulayliklar (24/7, tezkorlik, kamxarjlik) Kriptovalyuta kreditlari bo'yicha xavf omillarini sanang. (volatillik, huquqiy noaniqlik, kiberxavf) Valyuta kursiga ta'sir qiluvchi ichki omillarni ayting. inflyatsiya, YAIM, pul-kredit siyosati. Valyuta-moliya globallashuvi rivojlanayotgan davlatlarga qanday ta'sir ko'rsatadi. investitsiya, raqobat, qaramlik. Markaziy banklarning raqamli valyutalarini joriy etishning asosiy maqsadlari nazorat, samaradorlik, moliyaviy inklyuziya.Valyuta intervensiyalari

keskin tebranish, inqiroz, stabilizatsiya. O'zbekistonning Xalqaro Valyuta Jamg'armasi bilan hamkorligining asosiy yo'nalishlari islohotlar, kredit, maslahat.

Tijorat banklarida investitsion loyihalarni moliyalashtirish mezonlari rentabellik, risk, muddat. Eksport kreditlari iqtisodiyotda eksportni rag'batlantirish, valuta tushumi.Tijorat banklaridagi yangi xizmat turlari raqobatbardoshlikka qanday ta'sir ko'rsatadi. Bank foydasini tahlil qilishda daromad va xarajat turlari. Forfeyting amaliyotida diskont stavkasining ahamiyati. YMBning asosiy stavkani o'zgartirishi banklar faoliyatiga qanday ta'sir qiladi. Raqamli to'lovlar bozorida fintech kompaniyalarining roli Tijorat banklarining moliyaviy natijalariga ta'sir qiluvchi makroiqtisodiy omillarni tahlil.

Trast xizmatlarini rivojlantirishda huquqiy va iqtisodiy muammolari. Forfeyting operatsiyalarining xalqaro savdo uchun strategik ahamiyatini tahlil. Yevropa Markaziy bankining monetar siyosati Masofaviy bank xizmatlari transformatsiyasi banklar biznes-modeliga qanday ta'siri. Auditorlikda riskga asoslangan yondashuvning afzalliklari va kamchiliklarini tahlil qiling. To'lov tizimlarining raqamlashtirilishi iqtisodiy xavfsizlikka qanday tahdidlar keltirishi mumkin.

Kriptovalyuta bilan ta'minlangan kreditlarning banklar likvidligiga ta'sirini baholang. Valyuta kursidagi o'zgarishlar eksport-import operatsiyalariga ta'sirini matematik misollar bilan izohlang. Globallashuv sharoitida kapital oqimlarining rivojlanayotgan davlatlar iqtisodiyotiga ijobiy va salbiy ta'sirini tahlili.CBDC joriy etilishi banklar depozit bazasi va kreditlash bozoriga qanday ta'siri.Markaziy bankning oltin-valyuta zaxiralari siyosati iqtisodiy barqarorlikni ta'minlashda qanday rol o'ynaydi. O'zbekiston va XVJ hamkorligining davlat byudjeti barqarorligiga ta'siri haqida tahliliy fikr bildiring. Tijorat banklarida investitsion risklarni boshqarishning zamonaviy usullarini tahlil qiling. Eksport salohiyatini oshirishda bank kreditlarining strategik ahamiyatini chuqur tahlil qiling.

5) Mehnat iqtisodiyoti fani bo'yicha:

Mehnat iqtisodiyoti nima va uning asosiy vazifalari nimalardan iborat. (mehnat munosabatlari, bandlik, ish haqi, samaradorlik). Mehnat jarayoni qanday asosiy elementlardan iborat. (mehnat subyekti, mehnat obyekti, mehnat vositalari).Mehnat bozori deganda nimani tushunamiz. (ishchi kuchi bozori, talab, taklif, bandlik) Mehnat resurslariga kimlar kiradi. (mehnatga layoqatli aholi, iqtisodiy faol qatlam) Aholining bandlik darajasi qanday aniqlanadi. (bandlar soni, mehnat yoshidagilar, foiz ko'rsatkichi) Ishsizlik tushunchasi nimani anglatadi. (ishsizlar, ish izlash, band emaslik) Mehnat unumdorligi deganda nimani tushunamiz. (mahsulot hajmi, vaqt birligi, samaradorlik) Aholining turmush darajasiga ta'sir qiluvchi asosiy omillar qanday. (daromad, bandlik, turmush sifati, inertsiya) Personalni boshqarishning asosiy maqsadi nima. (inson resurslari, samarali boshqaruv, maksimal natija) Ish haqi nima. (moddiy rag'bat, mehnat uchun to'lov, daromad) Mehnatga haq to'lash tizimi deganda nimani tushunamiz. (stavka, tarif, bonus, mukofot) Aholini ijtimoiy muhofaza qilishning asosiy vazifasi nima. (aholini himoyalash, ijtimoiy yordam)

Mehnat iqtisodiyotining jamiyat taraqqiyotidagi ahamiyati nimada namoyon bo'ladi. (iqtisodiy o'sish, kadrlar, bandlik) Mehnatni tashkil etishda texnologik jarayonlarning roli qanday. (mexanizatsiya, avtomatlashtirish) Bozor iqtisodiyoti sharoitida mehnat bozorining asosiy funksiyalari nimalardan iborat. (taqsimlash, tartibga solish) Mehnat potensiali nimalardan shakllanadi. (bilim, malaka,

salomatlik) Aholi bandligining asosiy shakllarini sanab bering. (doimiy, vaqtincha, o‘zini band qilish) Ishchi kuchi migratsiyasining ijobiy va salbiy oqibatlari nimalardan iborat. (transfer, malaka, «brain drain») Ishsizlikni o‘lchashda qaysi ko‘rsatkichlar qo‘llaniladi. (ishsizlik darajasi, bandlik koeffitsienti) Mehnat unumdorligini oshirishning asosiy yo‘llarini ayting. (innovatsiya, motivatsiya, trening) Aholining daromadlari qanday manbalardan.shakllanadi. (ish haqi, transfer, biznes daromadi) Personalni boshqarishda motivatsiya tizimlari qanday rol o‘ynaydi. (rag‘bat, ehtiyoj, faollik) Ish haqi tizimlarining asosiy turlari qaysilar. (vaqtbay, ishbay, mukofotli) Bozor munosabatlari sharoitida mehnatni boshqarishning o‘ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat. (raqobat, moslashuvchanlik) Mehnat iqtisodiyotining asosiy kategoriyalarini tushuntirib bering (mehnat, ishchi kuchi, bandlik). Mehnat resurslari tarkibini shakllantiruvchi demografik omillarni sanab bering. (yosh tarkibi, tug‘ilish, migratsiya) Aholi bandligini davlat tomonidan qo‘llab-quvvatlashning asosiy mexanizmlari qanday. (huquqiy, moliyaviy, institutsional)

Mamlakatlar o‘rtasidagi mehnat migratsiyasiga ta’sir qiluvchi iqtisodiy omillarni izohlang. (farq, ish haqi, imkoniyat) Ishsizlikning friksion va tarkibiy turlarini o‘zaro solishtiring. (qidiruv, texnologik o‘zgarish) Xodimlarning malakasini oshirish mehnat unumdorligiga qanday ta’sir ko‘rsatadi. (trening, bilim, samaradorlik). Ijtimoiy himoya tizimida davlatning rolini izohlang. (kafolat, barqarorlik). Mehnat iqtisodiyoti fanining shakllanishiga ta’sir qilgan iqtisodiy maktablar va ularning g‘oyalari haqida tahliliy fikr bildiring. (klassiklar, keynschilar, institutsionalchilar). Mehnat jarayonini optimallashtirishda ergonomika, mehnat gigiyenasi va texnika xavfsizligi omillarining o‘zaro bog‘liqligini izohlang. (qulaylik, xavfsizlik, sog‘liq).Mehnat bozorida talab va taklifning o‘zgarishi ish haqi darajasiga qanday ta’sir qiladi. Tahliliy misollar bilan izohlang. (muvozanat, narx mexanizmi). Mehnat potensialining sifat ko‘rsatkichlarini aniqlashda qanday metodologiyalar qo‘llaniladi. (test, indeks, baholash).Aholi bandligi nazariyalarini solishtiring va ularning O‘zbekiston sharoitida qo‘llanilish imkoniyatlarini baholang. (klassik, keynscha, institutsional)

Ishchi kuchi migratsiyasining demografik jarayonlarga, ijtimoiy-iqtisodiy tenglikka va mehnat bozoridagi raqobatga ta’sirini kompleks tahlil qiling.

(raqobat, demografiya, tenglik) Ishsizlikning tabiiy darajasi tushunchasini izohlang va u iqtisodiy o‘sish bilan qanday bog‘liq ekanini tahlil qiling. (NAIRU, barqarorlik) Mehnat unumdorligi omillarining iqtisodiy samaradorlikka ta’sirini matematik yoki grafik misollar yordamida tushuntiring. (YAIM, qo‘shilgan qiymat) Aholining turmush darajasini baholashda qo‘llaniladigan indekslar (HDI, Gini koeffitsienti va boshqalar)ni solishtiring. Kadrlar siyosati va inson resurslarini boshqarish tizimida strategik yondashuvning ustunliklarini tahlil qiling. (strategiya,

uzoq muddatli rejalashtirish, raqobatbardoshlik, inson kapitali, samaradorlik, moslashuvchanlik, innovatsion yondashuv) Bozor iqtisodiyoti sharoitida mehnatni boshqarishning institutsional asoslari va ularni takomillashtirish bo‘yicha takliflar ishlab chiqing. (mehnat qonunchiligi, mehnat institutlari, kasaba uyushmalari, davlat siyosati, mehnat bozori infratuzilmasi, islohotlar, tartibga solish mexanizmlari) Mehnat bozorining nomutanosib rivojlanishi iqtisodiy o‘sish barqarorligiga qanday xavf tug‘diradi. Tahlil qiling. (nomutanosiblik, hududiy tafovutlar, ishchi kuchi yetishmovchiligi, ishsizlik, barqarorlik, resurslardan samarasiz foydalanish) Mehnat potensiali va inson kapitali o‘rtasidagi farqlar va o‘zaro bog‘liqlikni ilmiy jihatdan asoslab bering. (mehnat potensiali, bilim va ko‘nikmalar, salohiyat, inson kapitali, investitsiya, rivojlanish, sifat ko‘rsatkichlari) Aholi bandligi modellari (klassik, keynscha, institutsional)ni solishtirib, O‘zbekiston sharoitida qaysi biri samaraliroq ekanini baholang. (klassik model, keyns modeli, institutsional yondashuv, davlat aralashuvi, bandlik siyosati, milliy sharoit, moslashuv) Migratsiya oqimlarida «miyaning oqishi» (brain drain) va «miyaning qaytishi» (brain gain) tushunchalarining ijtimoiy-iqtisodiy natijalarini tahlil qiling. (brain drain, brain gain, inson kapitali yo‘qotilishi, malakali kadrlar, investitsiya, iqtisodiy o‘sish, innovatsiya) Ishsizlik darajasining oshishi makroiqtisodiy ko‘rsatkichlar (YAIM, inflyasiya, investitsiya faolligi)ga qanday ta’sir qiladi. Mehnat unumdorligini oshirishga qaratilgan raqamli texnologiyalar (AI, avtomatlashtirish, IoT)ning ta’sirini ilmiy asosda tushuntiring. (AI, avtomatlashtirish, IoT, robototexnika, samaradorlik, optimallashtirish, texnologik rivojlanish) Aholining turmush darajasini baholashda ko‘p indikatorli (multidimensional) yondashuvning afzalliklari va kamchiliklarini izohlang. (HDI, Gini koeffitsienti, ko‘rsatkichlar majmuasi, ijtimoiy farovonlik, aniqlik, murakkablik). Bozor iqtisodiyoti sharoitida mehnatni boshqarishning davlat va xususiy sektor o‘rtasidagi o‘zaro ta’sir mexanizmlarini tahlil qiling. (davlat va xususiy sektor, hamkorlik, tartibga solish, investitsiya, PPP, iqtisodiy barqarorlik)

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining Byudjet kodeksi - T.: O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi, 2017.
2. O'zbekiston Respublikasining Qonuni «Sug'urta faoliyati to'g'risida». T.: 2002 y., 5 aprel. «Xalq so'zi» gazetasi, 2002 yil 28 may.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 10 iyuldagi "Soliq ma'muriyatchiligini takomillashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-4389-sonli qarori.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 29 iyundagi "O'zbekiston Respublikasining soliq siyosatini takomillashtirish konsepsiyasi to'g'risida"gi PF-5468-son Farmoni.
5. Статистика. Ўқув қўлланма. /СамДУ 2019. Эрназаров О. – С.:, 2019. – 348 стр.
6. Nabiyev X., Nabiyev D.X. Iqtisodiy statistika. Darslik. – T.: Aloqachi, 2009. 512 bet.
7. Соатов Н. Статистика. Дарслик. – Т.: Абу Али ибн Сино, 2003. – 743 бет.
8. V.S.Nuritdinova, M.A.Sharapova. Moliyaviy nazorat. T.: "IQTISOD-MOLIYA" nashriyoti, 2014 y.–380 b.
9. O'lmasov, A. (2014). *Iqtisodiyot nazariyasi*. Toshkent: "Iqtisodiyot" nashriyoti. ISBN: 978-9943-13-503-1
10. Karimov, M. (2020). *Iqtisodiyot nazariyasining zamonaviy tendentsiyalari*. Toshkent: "Ekonomika". ISBN: 978-99999-9-991-1
11. Karimov, D. (2023). *Mikroiqtisodiyot nazariyasi*. Toshkent: "Sanoat" nashriyoti.
12. Zaynidinov, N. (2022). *Bozor iqtisodiyotida mikroiqtisodiyot*. Toshkent: "Uzbekistan". ISBN: 978-9943-46-222-1
13. Makhmudov, T. (2023). *Statistik tahlil va qo'llaniladigan metodlar*. Toshkent: "Moliyaviy tahlil". ISBN: 978-9943-65-222-2
14. Xolmatov, A. (2022). *Statistika asoslari*. Toshkent: "Samarqand nashriyoti". ISBN: 978-9989-77-655-9
15. Rasulov, F. (2024). *Iqtisodiy tahlil va audit*. Toshkent: "Tahlil nashriyoti".
16. Ubaydullayev, T. (2023). *Audit va iqtisodiy tahlil*. Toshkent: "Audit". ISBN: 978-9943-43-126-3
17. Yoldoshev. Soliq va soliqqa tortish. «Fan va texnologiya». 2007. 128 bet.
18. Abdurahmonov Q.X., Mehnat iqtisodiyoti nazariya va amaliyoti. Darslik. T.: TDIU, "Iqtisodiyot", 2019.-590 bet.
19. Abdurahmonov Q.X., Adilova G.A., Kurboniyozov I. R., Fayzieva M.K. Mehnatni tashkil etish va normalash. O'quv qo'llanma. T.: TDIU, "Iqtisodiyot", 2011.-270 bet.
20. Alimardonov M.I., Toxsonov Q.N. Soliq nazariyasi. O'quv qo'llanma – T.: O'zbyokiston Yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg'armasi nashriyoti, 2005. 168 b.
21. Gadoyev E.F., Qurbonov X.A. Moliya. - T. O`zbyokiston Yozuvchilar uyushmasi Adabiyot jamg`armasi nashriyoti, 2005.- 189 b

22. Tuxliyev B.K., Qurbonov X.A., Bauyetdinov M.J., Bijanova M.B., Davlat byudjeti. O'quv qo'llanma. -T.: TDIU, 2010, 199 b
23. Vaxabov A.V. va boshq. Xorijiy investisiyalar.-T.: Moliya, 2010 y.-328 b.
24. Agzamov A.T., Shomansurova Z.A. «Moliya va soliqlar» fani bo'yicha ta'lim texnologiyasi. «Iqtisodiy ta'limdagi o'qitish texnologiyasi» seriyasidan. –T.: TDIU, 2010, 268
25. Vahobov A.V, Jo'rayev A. Soliqlar va soliqqa tortish. Darslik-T:.Sharq, 2009.- 448 b.
26. Malikov T.S., Haydarov N.H. moliya: umumdavlat moliyasi. O'quv qo'llanma. T.: "IQTISOD-MOLIYA" nashriyoti. 2009 y. – 556 bet.
27. Vahabov A., Jo'rayev A. Soliqlar va soliqqa tortish: Darslik / A.Vahobov, A.Jo'rayev. – T.: ""IQTISOD-MOLIYA»" nashriyoti – 2017. – 309 b.
28. И.Т.Абдукаримов, М.К.Пардаев, М.Э.Пулатов, Д.К.Усманова. Экономический аналих хозяйственной деятельности предприятий. Учебное пособие. Ташкент, 2019,б.735
29. O'zbekiston Respublikasining Qonuni «Sug'urta faoliyati to'g'risida». T.: 2002 y., 5 aprel. «Xalq so'zi» gazetasi, 2002 yil 28 may.
30. И.Т.Абдукаримов, М.К.Пардаев, М.Э.Пулатов, Д.К.Усманова.Финансовый анализ. Учебное пособие. Ташкент, 2019,б.378
31. Salihov S.A. va boshqalar. Innovasion faoliyatni boshqarish, Darslik, Toshkent "Iqtisodiyot" 2013 yil
32. A.Taniyev "Innovasion iqtisodiyot". Darslik. Samarqand: SamDU nashriyoti,2020y-460b
33. HRM Guide. International Human Resources [Electronic resource] – cop. 1997–2007. – Mode of access: http://www.hrmguide.net/
34. National Human Resources Association [Electronic resource] – cop. 2007. – Mode of access: www.humanresources.org
35. Market-Based Management by Roger Best, 5th edition, (Pearson Publishing, 2008).
36. Ansoff matrix. www.free-management-ebooks.com
37. Иқтисодиёт ва инновацион технологиялар. Илмий-электрон журнал. www.iqtisodiyot.uz
38. Экономическое обозрение. www.cer.uz
39. **Journal of Management. www.ama.org**
40. Yo'ldoshev N.Q., Azlarova M.M., Xo'djamuratova G.Y. "Menejment va marketing asoslari". O'quv qo'llanma. T.TDIU, 2012 y. -258 b.
41. Robert L.Mathis. (University of Nebraska at Omaha), john H.Jackson. (University of Wyoming) Human resource management. 2010. -657 p.
42. The Guide to Personnel Recordkeeping ||Update 13, June 1st 2011, -112p.
43. Андреева В.И. Делопроизводство.-М.: Юнитиб 2005.
44. Кадровое делопризводство (правовые основы) практическое пособие Ю.П.Орловский, Д.Л.Кузнецов, И.Я.Белицкая, Ю.С.Корякина, -М.:ГУ ВШЭ, 2010, -144 с.

Bakalavriat ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining ta'lim yo'nalishi mutaxassislik fanlaridan fanlararo yakuniy davlat attestatsiya sinovini

BAHOLASH MEZONLARI

Sinov topshirish shakli	Yozma
Sinov uchun ajratilgan vaqt	Yozma ishga - 150 daqiqa
Savollar soni	5
Har savolga ajratilgan maksimal ball	Har bir savolga 20 baldan
Maksimal ball	100
O'tish bali	60
Sinov topshirish shakli	Test
Sinov uchun ajratilgan vaqt	120 daqiqa
Savollar soni	50
Har savolga ajratilgan maksimal ball	2
Maksimal ball	100
O'tish bali	60
Sinov topshirish shakli	Og'zaki
Sinov uchun ajratilgan vaqt	30 daqiqa
Savollar soni	5
Har savolga ajratilgan maksimal ball	10
Maksimal ball	100
O'tish bali	60